

Ghid pentru afișarea informațiilor de interes public din oficiu de către instituțiile publice

I. INTRODUCERE

Nivelul de democratizare al unei societăți depinde, în bună măsură, de gradul de încredere al cetățenilor în instituțiile publice. Acest criteriu are, la rândul lui, o profundă și interdependentă relație cu gradul de eficientizare a serviciilor publice, și, mai ales, cu încurajarea participării cetățenilor la procesul decizional. Astfel, demersurile de sporire a democrației unei societăți includ, în egală măsură, asigurarea coerenței proceselor caracteristice principiului reprezentativității, care are ca bază componenta politică, dar și asigurarea condițiilor democrației participative.

Democrația participativă include toate instrumentele care pot asigura, în mod concret, contribuția cetățeanului la decizie, aceasta fiind finalitatea de principiu a unei guvernări deschise. Unul dintre instrumentele semnificative, despre care putem spune că reprezintă chiar baza de pornire a oricărui demers de creștere a gradului de încredere al cetățenilor în instituții, este transparența, iar raportarea pro-activă a instituțiilor publice la domeniul transparenței este cheia consolidării percepției pozitive a cetățeanului față de stat.

Aplicarea principiului transparenței depinde, în bună măsură, de calitatea cadrului legal și de seturile de norme derivate din acesta, care permit implementarea măsurilor specifice transparenței instituționale și care duc la respectarea prevederilor constituționale, înțelese atât în spiritul, cât și în litera acestora.

Astfel, art. 31 din Constituția României menționează, în mod expres, „dreptul la informație” al cetățenilor și adaugă faptul că „*dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit*”, iar „*autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal*”.

II. CADRU LEGAL

Cadrul legal în materie este reprezentat de Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare, alături de Normele metodologice aprobate prin H.G. nr. 123/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare.

Din cauza deficiențelor constatate în practică în perioada de după adoptarea legii cadru, în sensul aplicării neuniforme a prevederilor minimale vizând afișarea informațiilor de interes public, s-a impus nevoia de a standardiza modul de afișare a informațiilor publice și setul de informații/documente pe care instituțiile trebuie să le publice spre informarea cetățenilor.

Astfel, prin Standardul general de publicare a informațiilor de interes public prevăzut în cadrul Strategiei Naționale Anticorupție 2016 - 2020, Guvernul României a adoptat primele măsuri pentru creșterea accesului la informațiile publice, îmbunătățirea structurării informațiilor, uniformizarea modului de aplicare a legislației din domeniul accesului la informații de interes public, cât și creșterea capacității autorităților publice de furnizare a informațiilor de interes public. Scopul final al acestui demers a urmărit practicarea unei guvernări participative și deschise, cu respectarea aceluiași standarde la toate palierele administrației.

În urma rundelor de monitorizare a website-urilor autorităților și instituțiilor publice centrale și locale cu privire la afișarea din oficiu standardizată a informațiilor de interes public, realizate de Secretariatul General al Guvernului în perioada 2017 - 2021, s-a constatat îmbunătățirea situației generale prin creșterea volumului de informații publice afișate în mod standardizat și a frecvenței de actualizare a acestora.

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) pct. 5 lit. e) din Hotărârea de Guvern nr. 137/2020 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Secretariatului General al Guvernului, cu modificările și completările ulterioare, SGG *“monitorizează și evaluează aplicarea de către autoritățile și instituțiile publice a dispozițiilor legale privind liberul acces la informațiile de interes public în administrația publică”*.

Astfel, Secretariatul General al Guvernului a realizat demersurile necesare pentru includerea și în cuprinsul Strategiei Naționale Anticorupție 2021 - 2025 a unui standard general de publicare a informațiilor de interes public, asumând responsabilitatea de a monitoriza și evalua aplicarea de către administrația publică centrală și locală a standardului anterior amintit.

Mai mult, pentru consolidarea acestei măsuri a afișării informațiilor de interes public într-un mod adecvat, Secretariatul General al Guvernului a intervenit legislativ pentru creșterea calității furnizării informațiilor publice din oficiu, prin adoptarea H.G. nr. 830/2022 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 123/2002. Astfel, prin adoptarea acestui act normativ a fost actualizat modelul de structurare a informațiilor publicate din oficiu pe pagina web a unei autorități sau instituții publice, prin preluarea și completarea standardului din SNA 2021 - 2025.

Prezentul ghid a fost elaborat în sprijinul autorităților administrației publice centrale și locale pentru o mai bună respectare a cerințelor standardului legal de publicare a informațiilor de interes public, statuat prin H.G. nr. 830/2022 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 123/2002, precum și H.G. nr. 1.269/2021 privind aprobarea Strategiei Naționale Anticorupție (SNA) 2021-2025.

III. METODOLOGIE

Într-o perioadă a transformărilor digitale profunde și de accelerare a schimbului de informații, comunicarea instituțională pro-activă poate contribui la contracararea dezinformării publice și la consolidarea relațiilor de încredere între stat și cetățean. Astfel, website-ul instituției publice este perceput ca oglinda activității unei instituții, iar deseori, atunci când persoana care

accesează website-ul se confruntă cu o structură nestandardizată de afișare a informațiilor sau de inexactitatea informațiilor afișate, încrederea în administrația publică se erodează.

Procesul de monitorizare vizează website-urile instituțiilor publice de la nivel național, după cum urmează: ministere, instituții, autorități și agenții ale administrației publice centrale subordonate sau aflate în coordonarea ministerelor, autorități și instituții centrale autonome, instituții ale prefectului, consilii județene, primării de municipii și orașe.

Secretariatul General al Guvernului verifică conformarea website-urilor instituționale față de un număr de 25 de indicatori extrași din cuprinsul standardului anterior amintit, cuantificând gradul de conformare față de cerințele legale prin următoarea formulă de calcul: cei 25 de indicatori enumerați $\times 0,4$ puncte procentuale pentru fiecare indicator validat în parte, unde gradul de transparență maxim poate fi de 100%.

IV. INDICATORII DE MONITORIZARE

În cele ce urmează, vor fi prezentate detaliile de natură calitativă referitoare la indicatorii de monitorizare, explicând modalitatea în care aceștia trebuie implementați și enumerând exemple de bună-practică.

1. Legislație privind organizarea și funcționarea instituției - Va fi enumerată legislația privind organizarea și funcționarea instituției publice, cu link de redirecționare către portalul <http://www.legislatie.just.ro> pentru fiecare act normativ în parte.

Exemplu: <https://www.just.ro/despre-noi/legislatie/>

2. Conducere - Va fi prezentată lista completă a persoanelor cu funcții din conducere, cu nume și prenume - în cazul demnitarilor (ministri, secretari de stat, prefecți, președinți, prefecți, primari, directori ai agențiilor/companiilor de stat), al personalului de conducere (membrii Consiliului de administrație și, după caz, directorii) din cadrul companiilor de stat/regiilor autonome, alături de CV-urile și fotografiile acestora.

Exemplu: <http://www.clr.ro/consiliul-legislativ/conducere/>

3. Agenda conducerii conform standardelor RUTI (Registrul Unic al Transparenței Intereselor) - Va fi inserat link-ul de redirecționare către platforma <http://ruti.gov.ro/> sau link-ul de redirecționare către contul de decident din platforma <http://ruti.gov.ro/> al demnitarului din cadrul instituției publice.

Legislație conexă: [Ordinul Secretarului General al Guvernului nr. 1056/28.09.2022](#). Potrivit art. 10, *autoritățile administrației publice centrale și locale vizate de prevederile prezentului ordin asigură inserarea linkului de redirecționare către platforma www.ruti.gov.ro în secțiunea „Agenda conducerii” a paginilor de internet.*

Exemplu: <https://sgg.gov.ro/1/despre-institutie/>

4. Regulament de organizare și funcționare (ROF) - Va fi publicată cea mai recentă versiune a ROF-lui, iar în situația în care au fost emise ordine de modificare a regulamentului de

către conducătorul instituției, vor fi publicate și respectivele. Reprezintă bună practică publicarea ROF-ului într-un format de document editabil (Word sau PDF).

Exemplu: <https://sgg.gov.ro/1/structura-organizatorica-si-atributii-principale/>

5. Organigrama - Va fi publicată într-un format în care se vor evidenția și actualiza numele persoanelor care ocupă funcții de conducere, numărul posturilor pe fiecare structură, cu respectarea prevederilor din legislația privitoare la informațiile clasificate. De asemenea, va fi publicată versiunea actualizată a organigramei ori de câte ori modificările interne o impun.

Exemplu: <https://www.just.ro/despre-noi/organizare/organigrama/>

6. Lista și datele de contact ale instituțiilor care funcționează în subordine/ coordonare/ sub autoritate - Va fi publicată lista ce cuprinde: structurile, organele de specialitate ale administrației publice centrale/locale și instituțiile publice finanțate total sau parțial prin bugetul instituției; structurile, organele de specialitate ale administrației publice centrale/locale și instituțiile publice aflate în coordonarea instituției; structurile, organele de specialitate ale administrației publice centrale/locale și instituțiile publice aflate în subordinea instituției; unitățile care funcționează sub autoritatea instituției.

În situația în care instituția publică nu are raporturi juridice de această natură cu alte instituții, este recomandat ca acest fapt să fie menționat explicit, iar îndeplinirea acestui indicator va fi exceptată.

Exemplu: <https://www.mdlpa.ro/pages/organigrama142>

7. Carieră - Vor fi publicate toate anunțurile posturilor scoase la concurs din cadrul respectivei instituții, precum și a rezultatelor sau altor informații referitoare la acestea.

Exemplu: https://www.anfp.gov.ro/continut/Cariera_in_ANFP

8. Programe și strategii - Vor fi publicate politicile publice, programele și strategiile dezvoltate și implementate de instituție.

Exemplu: <https://www.mdlpa.ro/pages/programesistrategiiproprii>

9. Numele persoanei responsabile de primirea solicitărilor în baza Legii nr. 544/2001, datele de contact, modele de formulare solicitare și reclamații - Pentru validarea acestui indicator, sunt necesare trimiteri la actele normative din domeniu, cu link către <http://legislatie.just.ro> pentru: Legea nr. 544/2001, H.G. 123/2002, Legea nr. 179/2022.

Totodată, vor fi afișate următoarele: numele și prenumele persoanei responsabile de primirea solicitărilor în baza Legii nr. 544/2001, precum și datele de contact ale acesteia; formularul de solicitare în baza Legii nr. 544/2001; modalitatea de contestare a deciziei și formulare pentru reclamații administrative; lista documentelor de interes public și lista documentelor produse/gestionate de autoritatea/instituția publică.

Exemplu: <https://sgg.gov.ro/1/interes-public/solicitare-informatii-legislatie/>

10. Bugetul din toate sursele de finanțare (anul în curs) - Va fi publicat bugetul din toate sursele de finanțare și bugetul structurilor aflate sub autoritatea, în subordinea sau în coordonarea respectivei instituții, precum și rectificările bugetare de la nivelul acestora. În această secțiune va fi evidențiată distinct suma fondurilor europene atrase de fiecare instituție. Bugetul trebuie publicat în format editabil (Excel).

Exemplu: <https://mfe.gov.ro/informatii-de-interes-public/buget/>

11. Situația plăților - Va fi publicată în format editabil (Excel) ce permite reutilizarea și va fi actualizată lunar.

Exemplu: <https://mfe.gov.ro/informatii-de-interes-public/buget/>

12. Situația drepturilor salariale pe funcții și a altor drepturi/ beneficii - Îndeplinirea indicatorului presupune cel puțin o actualizare bi-anuală (martie și septembrie), fiind incluse și celelalte drepturi prevăzute de alte acte normative (sporuri, indemnizații din proiecte). De asemenea, este recomandată publicarea acesteia în format editabil (Excel sau Word).

Exemplu: <https://sgg.gov.ro/1/interes-public/buget/>

13. Bilanțurile contabile semestriale (anul anterior) - publicarea acestor documente va fi realizată semestrial. De asemenea, este recomandată publicarea acesteia în format editabil (Excel sau Word).

Exemplu: <https://mfe.gov.ro/bilanturi-contabile/>

14. Situația anuală a finanțărilor nerambursabile acordate persoanelor fizice sau juridice fără scop patrimonial - Validarea acestui indicator depinde de afișarea datelor referitoare la procedurile de planificare și executare a plafoanelor fondurilor destinate finanțării nerambursabile, procedurile de atribuire a contractelor de finanțare nerambursabilă, contractele de finanțare nerambursabilă încheiate de autoritatea finanțatoare cu beneficiarii, precum și rapoartele de execuție bugetară privind finanțărilor nerambursabile, toate acestea constituind informații de interes public.

În situația în care instituția publică vizată nu acordă astfel de finanțări publice, acest aspect poate fi menționat expres pentru exceptarea de la îndeplinirea indicatorului.

Exemplu: <https://sgg.gov.ro/1/metodologia-privind-atribuirea-finantarii-programelor-proiectelor-si-actiunilor/>

15. Programul anual de achiziții publice (anul în curs) - Este recomandată publicarea acestui document într-un format lizibil spre ex. PDF (de evitat publicarea unui document scanat).

Exemplu: <https://www.mdlpa.ro/pages/planulanualdeachizitiipublice>

16. Centralizatorul achizițiilor publice +5000 euro - Documentul va fi actualizat trimestrial cu evidențierea execuției contractelor, pentru contractele cu o valoare totală mai mare de 5.000 euro (se recomandă urmărirea structurii centralizatorului din Anexa nr. 4 a H.G. nr.

1269/2021). De asemenea, este recomandată publicarea acestuia în format editabil (Excel sau Word). În situația în care nu există achiziții mai mari de 5.000 de euro, se recomandă menționarea explicită a acestui aspect.

Exemplu: <https://sgg.gov.ro/1/interes-public/achizitii-publice/>

17. Contractele de achiziție publică +5000 de euro - Fiecare autoritate contractantă va publica contractele de achiziție publică, conform H.G. nr. 901/2015 și cu aplicarea art. 217 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare. Fiecare autoritate contractantă are obligația de a asigura protejarea acelor informații pe care operatorul economic le precizează ca fiind confidențiale, în măsura în care, în mod obiectiv, dezvăluirea acestor informații ar prejudicia interesele legitime ale operatorului economic, în special în ceea ce privește secretul comercial și proprietatea intelectuală. În cazul clauzelor de confidențialitate, nepublicarea pe site-ul autorității contractate va fi motivată.

Exemplu: <https://sgg.gov.ro/1/interes-public/achizitii-publice/>

18. Documente privind execuția contractelor - Pentru îndeplinirea indicatorului trebuie publicate declarațiile de calitate și conformitate, procesele verbale de recepție, ordinele de plată aferente contractelor de achiziții publice.

Exemplu: <https://anap.gov.ro/web/documente-privind-executia-contractelor/>

19. Declarații de avere și de interese ale personalului autorității/instituției publice - demnitari, funcționari publici, personal contractual, având arhiva declarațiilor din anii anteriori. Este recomandată gruparea acestora pe rubrici aferente fiecărui an calendaristic în parte, fiecărei persoane în parte sau pe categorii de funcții, fără ca enumerarea să fie limitativă.

Exemplu: <https://sgg.gov.ro/1/interes-public/declaratii-de-avere-si-interese/>

20. Raportul anual de activitate - Pentru îndeplinirea indicatorului este urmărită publicarea raportului agregat al instituției pe anul anterior. Este recomandată publicarea acestui document într-un format lizibil spre ex. PDF (este de evitat publicarea unui document scanat). Raportul trebuie publicat în cuprinsul secțiunii "Despre instituție" din cadrul website-ului și este de evitat publicarea acestuia în alte secțiuni conexe.

Exemplu: <https://www.mai.gov.ro/despre-noi/rapoarte-si-studii/>

21. Raportul anual Legea nr. 544/2001 - Pentru îndeplinirea indicatorului, rapoartele vor fi publicate până cel târziu la data de 30 aprilie a fiecărui an, pentru anul precedent, iar această secțiune va cuprinde și o arhivă pentru păstrarea rapoartelor anterioare. Raportul trebuie publicat în cuprinsul secțiunii "Informații de interes public" și este de evitat publicarea în alte secțiuni conexe. Modelul de raport de evaluare a implementării Legii nr. 544/2001 pe care instituțiile publice sunt obligate să-l utilizeze se regăsește la Anexa nr. 2 din H.G. nr. 830/2022.

Exemplu: <https://sgg.gov.ro/1/interes-public/solicitare-informatii-legislatie/rapoarte-de-aplicare-a-legii-5442001/>

22. Raportul anual Legea nr. 52/2003 - Pentru îndeplinirea indicatorului, rapoartele vor fi publicate până cel târziu la data de 30 aprilie a fiecărui an, pentru anul precedent, conform H.G. nr. 831/2022, iar această secțiune va cuprinde și o arhivă pentru păstrarea rapoartelor anterioare. Raportul trebuie publicat în cuprinsul secțiunii "Transparență decizională" și este de evitat publicarea acestuia în alte secțiuni conexe.

Modelul de raport anual privind transparența decizională pe care instituțiile publice sunt obligate să-l utilizeze se regăsește la Anexa nr. 7 din H.G. nr. 831/2022.

Exemplu: https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2023/03/Raportul-de-evaluare-a-implementarii-Legii-nr.-52_2003-in-anul-2022.pdf

23. Integritate instituțională - Pentru îndeplinirea indicatorului trebuie publicate următoarele categorii de documente: 1. Cod etic/deontologic/de conduită; 2. Lista cuprinzând cadourile primite, potrivit Legii nr. 251/2004 și destinația acestora; 3. Mecanismul de raportare a încălcărilor legii; 4. Declarația privind asumarea unei agende de integritate organizațională; 5. Planul de integritate al instituției; 6. Un raport narativ referitor la stadiul implementării măsurilor prevăzute atât în SNA, cât și în planul de integritate ce revin în sarcina fiecărei instituții; 7. Situația incidentelor de integritate, precum și o prezentare succintă a măsurilor adoptate pentru remedierea aspectelor care au favorizat producerea incidentului; 8. Studii/cercetări/ghiduri/materiale informative relevante. De asemenea, este recomandată publicarea acestor documente într-un format lizibil spre ex. PDF (este de evitat publicarea unui document scanat).

Exemplu: <https://sgg.gov.ro/1/integritate-institutionala/>

24. Contact - Pentru îndeplinirea indicatorului secțiunea va cuprinde informații privind: datele de contact ale instituției publice - denumire, sediu, numere de telefon/fax, adresă de e-mail oficială, adresă pagină de internet, instrumente social media (pagină Facebook etc.), formular electronic de contact, relații cu presa - persoană desemnată, date de contact, programul de funcționare al instituției publice, program de audiențe, cu precizarea modului de înscriere pentru audiențe și a datelor de contact pentru înscriere, petiții - adresa de e-mail/formular electronic pentru transmiterea electronică a petițiilor.

Exemplu: https://sgg.gov.ro/1/informatii_contact-2/

25. Site accesibilizat pentru persoane cu dizabilități - Indicator ce trebuie îndeplinit în temeiul prevederilor art. 70-71 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, validarea acestuia presupune configurarea sub forma unui pictogramă a unor opțiuni de facilitare a accesării documentelor electronice pentru persoanele cu handicap de vedere.

Pentru mai multe informații cu privire la operaționalizarea unui asemenea instrument, recomandăm consultarea Ghidului pentru accesibilizarea paginilor web ale instituțiilor publice din România, disponibil la adresa: <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2023/12/Web-Ghid-A4-19-pagini-4-iulie-cu-text.pdf>

V. ȘTIAȚI CĂ?

În data de 7 iulie 2023, au fost lansate rapoartele **Open Government Review** și **Civic Space Country Review**, elaborate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) în parteneriat cu Secretariatul General al Guvernului și cu sprijinul instituțiilor publice centrale și locale și reprezentanților societății civile.

Open Government Review of Romania (OGR) oferă o imagine a stării de fapt din România referitoare la domeniul guvernării deschise, conținând, de asemenea, o serie de recomandări și bune practici în domeniu. OGR poate fi accesat online la link-ul: <https://www.oecd.org/governance/open-government/open-government-review-of-romania-ff20b2d4-en.htm> - opțiunea *Read online*.

Open Government Review trebuie citit împreună cu **Civic Space Country Review (CSCR)**, care oferă o evaluare aprofundată a mediului favorabil reformelor guvernării deschise, cu accent pus pe protecția libertăților civice, a libertății presei, a rolul organizațiilor societății civile și participarea cetățenilor în procesul decizional. CSCR poate fi accesat online la link-ul: <https://www.oecd.org/publications/civic-space-review-of-romania-f11191be-en.htm> - opțiunea *Read online*.

De asemenea, un rezumat al ambelor rapoarte este atașat prezentei, putând fi accesat și online pe website-ul Secretariatului General al Guvernului la următorul link: <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2023/07/RO.pdf>.

Secretariatul General al Guvernului recomandă tuturor instituțiilor publice să analizeze conținutul rapoartelor anterior menționate și să urmărească ca în activitatea acestora să implementeze recomandările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).

Date de contact:

Serviciul pentru Guvernare Deschisă

guvernare.deschisa@gov.ro

Ghidul este destinat uzului intern al autorităților și instituțiilor publice destinate în vederea sprijinirii personalului de specialitate de a implementa eficient legislația în domeniul liberului acces la informațiile de interes public din oficiu. Acesta nu poate fi publicat pe website-urile sau portalurile instituțiilor publice și nu poate fi redistribuit către alte entități, cu excepția altor instituții publice.